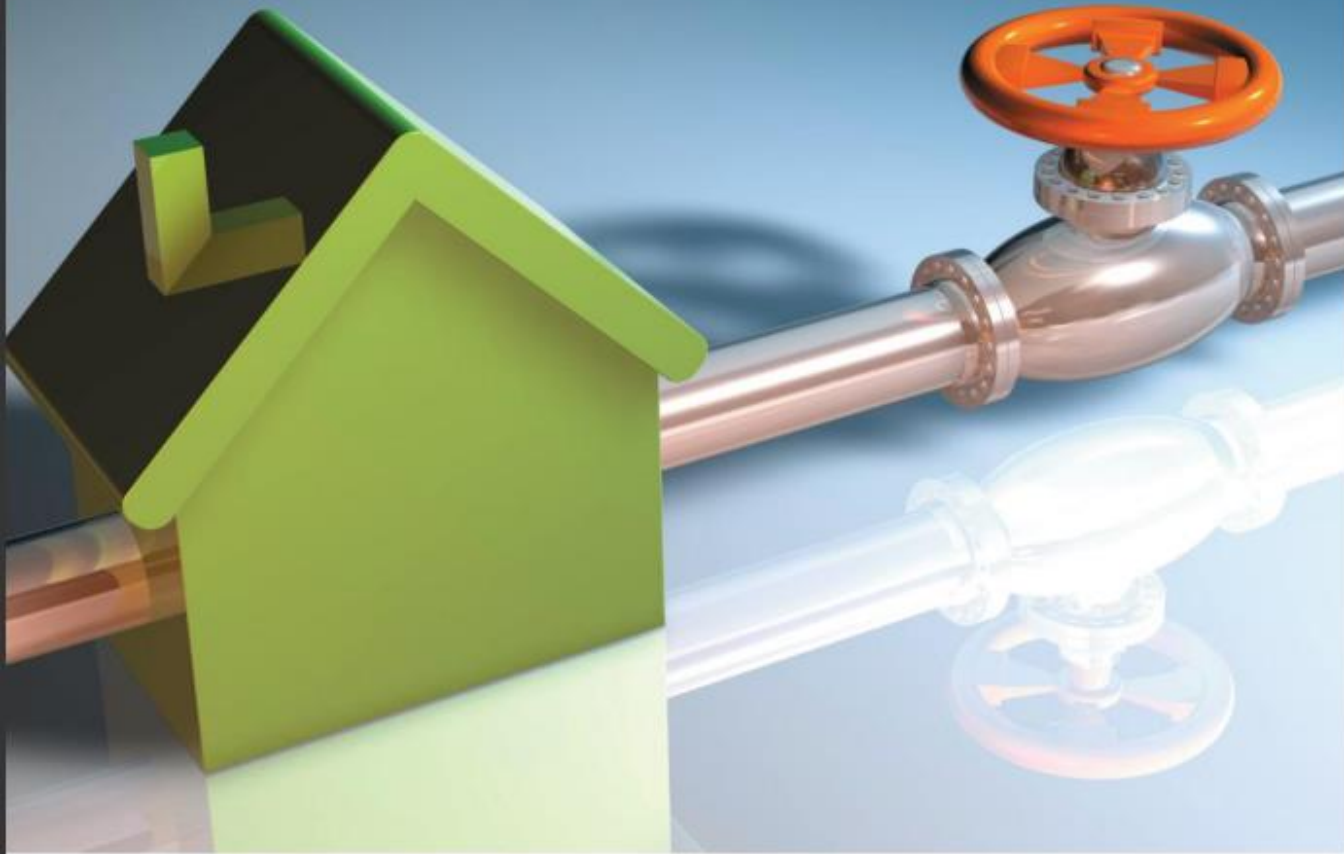

TEKNISKE BESTEMMELSER

Standard abonnementsvilkår for vann og avløp

KS

Tekniske bestemmelser

Standard abonnementsvilkår for vann og avløp

© 2017 Kommuneforlaget AS, Oslo
2. utgave, 1. opplag 2017

Omslagsbilde: Fotolia
Omslag: HAVE A BOOK
Sats: HAVE A BOOK
Trykk og innbinding: Interface Media as

ISBN: 978-82-446-2282-0

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Kommuneforlaget AS er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov eller tillatt gjennom avtale med Kopinor, Interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk. Kopiering i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar og inndragning, og kan straffes med bøter eller fengsel.

Kommuneforlaget AS
Postboks 1263 Vika
0111 OSLO
Telefon: 24 13 28 50
Henvendelser vedrørende utgivelsen rettes til:
kundeservice@kommuneforlaget.no
www.kommuneforlaget.no

Innhold

FORORD	5
INNLEDNING	6
KAPITTEL 1 GENERELT	8
Henvisninger til lover og forskrifter	8
KAPITTEL 2 VANNFORSYNING	11
2.1 Dimensjonering	11
2.1.1 Vannmengder	11
2.1.2 Samtidighet	11
2.1.3 Vanntrykk	12
2.1.4 Ekstraordinære vannuttak	12
2.1.5 Korrosjon/erosjon	12
2.1.6 Tiltak mot støy	13
2.1.7 Forenklet dimensjonering	13
2.1.8 Trykktapsdimensjonering	14
2.2 Tetthetskrav	14
2.3 Utførelse	15
2.3.1 Montering av vannledning i bygning	15
2.3.2 Legging av vannledning i grøft	17
2.3.3 Tilknytning til hovedledning	18
2.4 Sikring mot forurensning	20
2.5 Stengeventiler	21
2.5.1 Utvendig hovedstengeventil	21
2.5.2 Innvendige stengeventiler	22
2.6 Vannmålere	22
2.7 Varmtvann	23
2.7.1 Temperatur	23
2.7.2 Legionellabakterier	23
2.7.3 Vannvarmere og sikkerhetsventiler	24
2.8 Energioptimalisering	25

KAPITTEL 3 AVLØP	26
3.1 Dimensjonering	26
3.1.1 Spillvannsledninger	26
3.1.2 Overvanns- og drensledninger	30
3.1.3 Fellesledninger	32
3.1.4 Trekninger	32
3.1.5 Retnings- og dimensjonsforandring i bygning	32
3.1.6 Tetthetskrav	32
3.2 Utførelse	33
3.2.1 Montering av avløpsledning i bygning	34
3.2.2 Legging av avløpsledning i grøfter	35
3.2.3 Sammenslutninger av ledninger	36
3.2.4 Kummer	36
3.2.5 Stake-/spylepunkt	36
3.2.6 Overvannssluk	37
3.2.7 Drenskum	38
3.2.8 Pumpekum	38
3.2.9 Tilknytning til hovedledning	39
3.3 Beskyttelse mot luktproblemer	40
3.4 Beskyttelse mot slamavleiring	41
3.5 Beskyttelse mot tilbakeslag fra hovedledninger og inntrenging av høyvann	42
3.6 Renovering av avløpsledninger	43
3.7 Utskillere og renseanlegg	43
3.7.1 Olje- og bensinutskillere	44
3.7.2 Fettutskillere	44
3.7.3 Øvrige utskillere	45
VEDLEGG	46

Forord

Standard abonnementsvilkår for vann og avløp, en videreføring av Normalreglementet for sanitæranlegg, ble sist utgitt av Kommuneforlaget på vegne av KS i 2008. KS oversendte reglementet til landets kommuner og anbefalte dem å vedta å innføre bestemmelsene. Bestemmelsene er delt i to, *administrative bestemmelser* og *tekniske bestemmelser*. Revisjonsarbeidet har vært utført av en egen redaksjonskomité i 2015-2016 og har bestått av:

Bjørn Grimsrud, fagsjef, Fagrådet for våtrom
Ann-Janette Hansen, juridisk rådgiver, Moss kommune
Guttorm Jakobsen, advokat, Advokatfirmaet Guttorm Jakobsen AS
Pål R. Johansen, redaktør, Kommuneforlaget as
Are Skaar Nielsen, fagsjef, Rørentreprenørene Norge

Et høringsutkast ble i juni 2016 sendt ut til en rekke kommuner, offentlige instanser og private selskaper og organisasjoner. Deres innspill har vært verdifulle bidrag til denne reviderte utgaven.

Innledning

Standard abonnementsvilkår for vann og avløp består av administrative og tekniske bestemmelser, utgitt i hvert sitt hefte. De administrative bestemmelsene tar for seg juridiske og forvaltningsmessige forhold, mens de tekniske bestemmelsene fastlegger krav til teknisk utførelse.

Vilkårenes formål er å ivareta det gjensidige ansvarsforholdet mellom kommunen og den enkelte abonnent i forbindelse med tilknytning til offentlig vann- og avløpsanlegg, og å sikre betryggende utførelse av sanitærinstallasjoner og private vann- og avløpsanlegg.

Standard abonnementsvilkår for vann og avløp bør vedtas av den enkelte kommune for at de skal ha tilstrekkelig gyldighet. Vilkårene er utformet slik at de uforandret kan vedtas av kommunen. Det er imidlertid også mulighet for kommunen til å legge inn egne særbestemmelser.

Bestemmelsene gis i hovedsak av kommunen som eier av hovedanleggene og leverandør av tjenestene innenfor vann og avløp. En del bestemmelser er i tillegg direkte eller indirekte hjemlet

i lover og forskrifter, som plan- og bygningsloven (pbl.) og byggeteknisk forskrift (TEK). Den foreliggende teksten er ment å utdype og konkretisere bestemmelsene i eksisterende lovverk og gi en kortfattet og lett tilgjengelig sammenfatning av de krav som gjelder. Det er imidlertid ikke meningen å presentere informasjon som finnes andre steder hvis dette ikke er nødvendig for sammenhengen i disse vilkårene. Det er brukt henvisninger til aktuelt regelverk der dette er naturlig.

Den foreliggende revisjonen har tatt hensyn til endrede krav og bestemmelser og nye utfordringer som kommunene står overfor, blant annet når det gjelder klimaendringer.

Alle berørte parter, både huseiere, profesjonelle aktører og kommunalt ansatte, skal kunne ha nytte av å bruke disse abonnementsvilkårene.